

El Perfum Sagrat.

Percepció global de la transcendència.

(conviccions meves avui, mai no definitives, per a qui em vulgui criticar).

- 1.- El món de la vida quotidiana s'ha fet petit. En un moment, sabem i, fins i tot, compartim allò que passa a les nostres antípodes.
- 2.- També de tot arreu, ens han anat arribant les diferents tradicions del planeta, de comunió amb l'esperit absolut.
- 3.- El fet sagrat que, sovint en la història i geografia humanes, ha volgut tenir abast universal, en el nostre segle s'està globalitzant, en el sentit que les diferents formes del fet sagrat entren en contacte les unes amb les altres. El contacte pot donar-se en l'interior d'una comunitat per moviments poblacionals. En aquest cas la relació sobrevingut–autòcton pot ser constructiva (amor del foraster, que es vol residenciar, a la forma espiritual pròpia de la persona individual o col·lectiva acollidora) o destructiu (invasió per part del foraster, que es vol residenciar, de la forma espiritual pròpia de la persona individual o col·lectiva acollidora mitjançant imposició de tradicions foranes).
- 4.- Una comunitat humana té cos i ànima. No es pot voler-ne el cos i menystenir-ne l'ànima.
- 5.- L'interior de l'esperit absolut o universal, és u i múltiple, no té l'homogeneïtat de la unitat matemàtica, ans l'heterogeneïtat d'una singularitat fecunda, capaç d'animar la immensa complexitat de l'univers. És, doncs, radicalment u, però capaç de múltiple expressió. No té cap nom i té mil noms.
- 6.- Podríem, ben bé, fer desaparèixer la distinció entre monoteisme i politeisme. Si s'accentuava el monoteisme regnaria l'imperialisme religiós. Si s'accentuava el politeisme es banalitzaria l'absolut. En comptes de monoteisme i politeisme, és millor

---

parlar de l'ànima absoluta, singular en si mateixa, i animadora singular en cada subjecte individual o col·lectiu.

7.- Observem i compartim una profunda convicció de què l'absolut és absolut i, per tant, únic. En conseqüència, totes les autèntiques tradicions de comunió amb l'absolut convergeixen.

8.- Però cadascuna parteix d'una realitat humana diferent. En el diàleg amb l'esperit, cadascuna reacciona o respon de diferent manera a la crida del sagrat.

9.- El senyor del jardí és sempre el mateix, però les flors del jardí són múltiples i variades.

10.- Això darrer és bo, però no és l'esperit absolut. És la gràcia de cada persona individual o col·lectiva quan és interpel·lada per l'absolut.

11.- En moltes tradicions religioses, hi ha qui ha volgut monopolitzar l'absolut i fer-lo confondre amb una peculiar forma de relacionar-s'hi. És l'esperit diabòlic oposat a l'esperit simbòlic.

12.- L'àmbit de les religions és ple d'"absoluts" falsament absoluts, visions parcials absolutitzades. Això obre el pas als sectarismes, integristes, dogmatismes o fonamentalismes. L'àmbit de la laïcitat social és buit d'absolut. Això obre el pas a materialismes, irresponsabilitats, egoismes o relativismes.

13.- En una nova i actual era holística, on tot es pot relacionar amb tot, volem també globalitzar les tradicions sagrades. No uniformar, no supeditar unes a altres, no imposar una tradició sobrevinguda proselitista a una tradició arrelada en un lloc. Però sí diàleg fraterno, enriquiment mutu, investigació lliure dels camins originals de cada tradició cap al sagrat.

14.- Tota via espiritual autèntica, individual o col·lectiva, convergeix cap a l'absolut. Qualsevol d'aquestes vies pot ser recorreguda (obediència) amb guiatge exterior o interior. Tots dos guiatges tenen avantatges i perills. La maduresa o la plenitud és haver arribat a l'absolut, que està més enllà de qualsevol via, és la superació de les diferents formes del fet sagrat. El guia que atura el camí del guiat i no el duu a la

---

plenitud universal és un fals guia, paternalista o dèspota religiós. I allò que fa pot ser titllat d'imperialisme religiós.

15.- El diàleg íntim entre el Subjecte absolut i els subjectes humans individuals o col·lectius –oració, contemplació mística, vot, inspiració, oracle, revelació o profecia - és singular i irreplicable en cada ocasió, i només és mantingut amb aquells subjectes determinats i en aquelles circumstàncies.

a) La singularitat del diàleg des del costat de l'absolut és però sense formes sin arimo, diu Teresa de Jesús, "contemplació (samadhi) sense rastre (nirbija), sense recerca (nirhoda), sense investigació (nirvitxara)" diu Patñjali). Només m'insta a mi o ens insta a nosaltres, en les nostres especials circumstàncies, a deixar-nos posseir pel seu amor.

b) Les formes singulars del diàleg les posen els subjectes individuals o col·lectius. Les creences teòriques, les accions pràctiques i les pautes de vida, que conformen les tradicions sagrades que se'n deriven, no són atribuïbles al Subjecte absolut, no són absolutes, ans són d'exclusiva responsabilitat dels subjectes humans, que les proposen, i acostumen a estar marcades i condicionades, en bé o en mal, per la cultura existent on ells viuen.

16.- En aquest sentit, la resposta humana, individual o col·lectiva, a la interpel·lació divina és diferent segons cada persona o cada cultura. Mesquita, temple hindú, pagoda, catedral... En el jardí de la nostra Terra hi ha varietat innombrable d'espècies de bellíssimes flors i boníssims fruits (9). Així són les diferents tradicions sagrades, estimulades per l'esperit, però configurades per les diferents idiosincràsies del mediador humà. Les formes sagrades són, doncs, la resposta humana a la vocació o crida amorosa personalitzada de l'esperit.

17.- Quan diem "Déu m'ha demanat tal cosa" en una circumstància determinada, cal entendre que Déu no m'ha demanat precisament aquella cosa ("machina ex Deo"). La determinació de "la cosa" és la meua resposta, amb tots els seus riscos, encertada, equivocada, maliciosa o bondadosa, a la voluntat de l'absolut de què estimi, en aital circumstància amb el màxim d'absolutesa possible segons el meu grau de maduració sagrada.

18.- D'ací es dedueix la importància del paper de profeta (guia exterior). Ell parla a una col·lectivitat determinada. La guia, cap a la maduresa espiritual? És ell verament en comunió amb l'absolut? És ell madur? Interfereix amb egoismes o colonialismes culturals propis o del seu ambient? Sap distingir entre l'amor i les formes, reals o preteses, parcials o absolutes de l'amor universal? No hi ha criteris objectius de discerniment entre el ver i el fals profeta, però cal discernir-los. Qui es vulgui enganyar a si mateix, pitjor farà per a ell. Només des de l'absolut es pot jutjar l'absolut amb encert. Aquest discerniment, per ell mateix, ja és un do de l'absolut que tots tenim però al qual, potser, no tots obrim pas. Qui no té aquest discerniment no és madur en l'esperit.

19.- Tota persona individual o col·lectiva, si arriba a maduresa, pot arribar a ser profètica o guia cap a l'absolut. La vida del madur en l'esperit d'ella mateixa és ja de fet profecia pura: acció profètica i paraula profètica.

20.- És un mal contra l'esperit ("que no serà perdonat") la pretensió de representar la sacralitat de forma paternalista (retardar la maduració) o per suplantació infame (impedir la maduració).

21.- També és i ha estat un mal contra l'esperit la pretensió, en geografia i història, de defensar profetes únics canonitzats (per qui?, és profeta el canonitzador de profetes?, és bon profeta aquell que es diu a si mateix profeta?), amb els seus corresponents "déus únics", també canònics.

22.- Les escriptures sagrades, profètiques, inspirades o revelades, amb les respectives tradicions derivades, també són formes objectivades de resposta humana davant els requeriments immensament amorosos de l'absolut, valen en tant que guien, en tant que ajuden a madurar les persones individuals o col·lectives en les corresponents vies cap a l'absolut. I prou. No hi ha "autoritat" que les pugui canonitzar. En el "territori" i en el "temps" de l'absolut no hi ha res de coactiu, tot es fa per convicció profunda, sense impositions ni amenaces. Els desastres, judicis, plagues i càstigs, així com les innombrables guerres de religió, són la conseqüència humana dels desencerts evitables en les inevitables respostes formals dels humans als requeriments de l'amor absolut. Pur bumerang. Ell és amor i res més, aquell amor que ningú no posseeix i que ens vol posseir a tots. Només assolible per aquell individu o aquella comunitat que sap morir de veritat a ella mateixa.

23.- Cal que cada individu i cada comunitat humana generin llur pròpia tradició espiritual. Un cos sense ànima és mort i aliment de carronyaires. És un mal la

---

persecució contra la sacralitat pròpia d'una persona individual o comunitària, vingui de fora o de dintre d'ella mateixa. És un mal fomentar la plurireligiositat on ja hi ha una tradició pròpia. Si altres tradicions externes es fan presents en una comunitat amb tradició pròpia i hi entren en lluita competitiva o no s'hi adapten, aquelles fan imperialisme religiós.

24.- La tradició pròpia d'una comunitat té la responsabilitat fonamental de vetllar a favor de la seva pròpia pervivència davant altres tradicions nascudes en altres comunitats, i les sobrevingudes tenen la responsabilitat d'estimar-la i adaptar-s'hi.

25.- Els adeptes a tradicions sobrevingudes aniran passant suaument –potser caldrà el pas de generacions i l'ajuda dels pastors autòctons- cap a la tradició pròpia de la terra, arrelada en el lloc, ajudats, si cal, per pastors de les pròpies tradicions sobrevingudes, però amb esperit ecumènic, sense la por de ser infidels a les pròpies creences, tot seguint la línia pura de l'amor i de la concòrdia i de l'encarnació i compromís amb l'esperit del lloc.

26.- En aquelles comunitats, on no hi ha tradició pròpia (existeixen?), totes les tradicions presents hauran de formar un consell únic que generarà una nova tradició unitària d'aquella comunitat, altrament aquelles que s'hi oposen no cerquen l'Amor, són "opi del poble".

27.- Les grans tradicions territorials s'haurien de fer per la voluntat lliure de les dels petits territoris que les componen, sense que aquestes hagin de perdre llur singularitat, ans al contrari, que en surti reforçada.

28.- És un mal greu la teledirecció espiritual i l'uniformisme que genera, es digui com es digui el centre direccional: Vaticà, Jerusalem, La Meca, Lassa... Mentre l'església catalana no es determini sobre com vol participar en l'església llatina, cristiana o universal i mentre el Papa o Madrid o Rabat determinin l'església catalana, no tenim via oberta cap a l'esperit, tenim imperialisme religiós.

29.- Em sembla que, si de vegades un llibre sagrat determinat fa tradició o tradicions, també, al contrari, sovint les tradicions sagrades fan (cadascuna diversos) llibres. I ni les tradicions ni els seus llibres són garantia infal·lible de camí cap a l'absolut.

30.- Hi ha un sublim espai de silenci de l'home, que és l'absolut i un meravellós espai de silenci de Déu, que és l'àmbit humà. Ell, en el nostre "terreny" parla, però no intervé perquè ens estima. És l'espai des d'on el podem estimar o des d'on podem llençar els nostres bumerangs (22) enverinats. Perquè Ell vol que siguem quelcom més que un titella seu.

31.- Tota forma, tradició o escriptura religioses han de ser criticades i, millor, autocriticades per l'home, individu o comunitat, des del seu saber humà i amb el cor obert al suprem judici de l'Amor.

32.- L'esperit absolut, que està a l'arrel de totes les tradicions, no és res i ho és tot en tot. Dit metafòricament, només és el singular perfum que fa viure agermanades totes les coses i que ofega en l'amor, aquells que es deixen ofegar.

33.- Aquest text vol tenir només el valor, concedit als textos sobre el sagrat, exposat en aquest text (22).

Lluís M. Xirinacs Barcelona
(Països Catalans) 6 d'agost de 2002